

niis se macerando, ut nequiquam sit mirum quod de illorum monachis superiori sæculo scribitur. Ipsæ etiam adeo mulieres, & puellæ jejunium per totum annum die Mercurii, & Sabbathi observant. Quædam etiam eo die quo festum Catharinæ contingat; nec hoc Nativitatis festo; nec gravissimis morbis deserunt. Causam aliqui assignant, in puellis, ut bene de marito sit provisum; in mulieribus, ut in melius mutent coniugium, vel mortuis viris, vel relictis, vel etiam mutatis illorum moribus. Qui vero nequitia se semel emanciparint, ipsa nequitia sunt nequiores.

Ex corticibus arborum, quas *Alders* vocant Angli, nigras vestes inficiunt, utuntur etiam sambucinis baccis ad lanas flavas inficiendas. Ramis, cortice, & foliis Populi arboris contusis laxa indusia ista crocea quæ jam nullo fere sunt in usu, efficiunt, cumque cortice arbuti sylvestris & sale crocum adhibent. Quæ vero tingunt non tam igne longo coquunt, quam inter alia frigida humanæ urinæ aliquot dies immergunt, ut color flavus sit pertinacior.

Latrocinia apud eos nullam habent infamiam, quæ passim summa cum immanitate exercentur. Latrocinaturi preces ad Deum fundunt, ut præda offeratur, & prædam pro munere à Deo oblatam arbitrantur, neque vim, neque rapinam, neque homicidium Deo displicere persuadentur. Nequaquam illum velle sibi hanc occasionem præbere, si peccaretur, imo peccatum esse, si occasionem non arriperent. Audies à sicariis, & incendiariis: *Misericors est Dominus, & non finet pretium sui sanguinis in me irritum.* Patrum porro vestigiis se insistere dicunt, & eam sibi vivendi rationem reliquam esse: nobilitatis suæ autem infamiam esse, si velint ex labore manuum victitare, & à facinoribus abstinere. Progredientes ad prædam, vel aliquod aliud opus, observant mane quem primum obvium habent, si benes cedat, ut idem quotidie sibi occurrat, curant; sin secus, studiose evitant. Nocte tempestuosissima stertere, & non pedibus viam longissimam noctu conficere, & spoliando omnibus periculis se obicere, abjecti animi esse dicunt. Nuper nec templis, nec sacris locis parcunt, quin inde etiam deprædantur, ignem quoque nonnunquam iniiciunt, homines ibi latitantes interficiunt; & in causa est turpissima sacrificulorum vita, qui è templis domos prophanas constituunt, & meretricibus indulgent, quæ illos quocunque concedunt, subsequuntur; abdicatæ vero per beneficia nocendi artes quærunt. Concubinæ sacerdotis, & spurii intra templi ambitum mansitant, inebriantur, concumbunt, sanguinem effundunt, animalia claudunt, sacra inter illos sylvestres non sunt, facelli forma nisi extrinsecus nulla, altaria nulla, vel conspurcata, crucis

imago deformata, si adsit omnino. Vestes sacræ putidæ ut nauseam provocent, altare portatile crucibus non impressum, & aliqua contumelia læsum, Missalis liber lacer, & Canone spoliatus, idem omnibus juramentis, & perjuriis propositus, calix plumbeus sine patina, vascula ad vinum cornea. Sacerdotes tantum rei familiari & liberis procreandis student. Rectores vero sunt vicarii idque plurium simul parochiarum Canonici juris ostentatores, sed qui ne tantillum eruditionis habent, liberos in Ecclesiis successores habent, de quorum illegitimatione dispensatur. Nolunt hi sacerdotum ordinem inire, sed presbyteris parochiarum curam demandant, sine ullo stipendio, ut ex libro vivat .i. ex munusculo aliquo ad Baptismum, inunctionem, & sepulturam sibi oblato, ex qua tenuissime & miserrime vivitur.

Sacrificulorumque horum filii, qui studia non consecantur, plerumque latrocinio sunt insignes. Qui enim *Mac Decan*, *Mac Pherjon*, *Mac Ospac*, id est, filii *Decani*, *Ecclesiæ rectoris*, & *Episcopi*, maximi existunt prædones, & ex parentum liberalitate ad seditiosorum manum conscribendam potentiores, eoque magis quod ad paternum exemplum hospitalitati vacant. Filii autem horum sacrificulorum, patribus superstitibus, magnis dotibus elocantur, si nubunt; Patribus vero defunctis, aut mendicant, aut se prostituunt.

Ad tertium quodlibet verbum iurandum interponere solemne habent, nimirum per *Trinitatem*, *Deum*, *Sanctos*, *Patricium*, *Brigidam*, *Baptismum*, *Fidem*, *Templum*, *Compatriam*, *tuam manum*. Licet autem per hæc sanctissime bibliis sacris, vel Missali aperto capiti impositis, jurent & pejerent, si quis ipsos damnationis pericula ex periurio subire dicat, statim audies illos clare clamitare. *Misericors est Dominus & non finet pretium sanguinis sui effusi pro me, in me esse irritum.* In infernum nunquam demergar, si ve poeniteat, si ve non poeniteat. Sed ut fidem præstent, hæc tria maximi sunt ponderis. Primum, ut juret ad altare, libro tacto, aperto, superque caput posito. Secundo, ut adhibeat sibi testem Sanctum aliquem, cujus baculum recurvum, vel campanam tangat, & osculetur. Tertio, ut juret per manum Comitatus, vel Domini sui, vel potentis alicujus, nam si perjurus convincatur, per priora duo infamiam subeat, si hoc tertio peierabit, grandem summam pecuniarum, & vaccarum extorquebit potens ille, quasi suo nomini maxima ex periurio illata fuerit injuria. Vaccæ enim solæ & gratissimæ sunt opes. De quibus non videtur indignum hoc annotare. Res certa (ut ille scribit) quod lac non præbent vaccæ in Hibernia, nisi adjungatur sibi ad latus vitulus suus vivus, aut corium mortui stramine